

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

17 iulie 2014*

„Trimitere preliminară — Protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal — Directiva 95/46/CE — Articolele 2, 12 și 13 — Noțiunea «date cu caracter personal» — Întinderea dreptului de acces al persoanei vizate — Date referitoare la solicitantul unui permis de ședere și analiza juridică cuprinsă într-un document administrativ pregătit al deciziei — Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene — Articolele 8 și 41”

În cauzele conexe C-141/12 și C-372/12,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Rechtbank Middelburg (C-141/12) și de Raad van State (C-372/12) (Țările de Jos), prin deciziile din 15 martie 2012 și, respectiv, din 1 august 2012, primite de Curte la 20 martie 2012 și, respectiv, la 3 august 2012, în procedurile

YS (C-141/12)

împotriva

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel,

și

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (C-372/12)

împotriva

M,

S,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul M. Ilesic (raportor), președinte de cameră, domnii C.G. Fernlund și A. Ó Caoimh, doamna C. Toader și domnul E. Jarașiūnas, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 3 iulie 2013,

* Limba de procedură: neerlandeza.

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru YS, M și S, de B. Scholten, de J. Hoftijzer și de I. Oomen, avocatul;
- pentru guvernul olandez, de B. Koopman și de C. Wissels, în calitate de agenți;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek, în calitate de agent;
- pentru guvernul elen, de E.-M. Mamouna și de D. Tsagkaraki, în calitate de agenți;
- pentru guvernul francez, de D. Colas și de S. Menez, în calitate de agenți;
- pentru guvernul austriac, de C. Pesendorfer, în calitate de agent;
- pentru guvernul portughez, de L. Inez Fernandes și de C. Vieira Guerra, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de B. Martenczuk și de P. van Nuffel, precum și de C. ten Dam, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 12 decembrie 2013,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 2 litera (a), a articolului 12 litera (a) și a articolului 13 alineatul (1) literele (d), (f) și (g) din Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (JO L 281, p. 31, Ediție specială, 13/vol. 17, p. 10), precum și a articolului 8 alineatul (2) și a articolului 41 alineatul (2) litera (b) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul a două litigii între, în primul rând, YS, resortisant al unei țări terțe care a introdus o cerere de eliberare a unui permis de ședere temporar în Țările de Jos, pe de o parte, și minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (ministrul imigrației, integrării și azilului, denumit în continuare „minister”), pe de altă parte, și, în al doilea rând, minister, pe de o parte, și M și S, de asemenea resortisanți ai unei țări terțe care au introdus aceeași cerere, pe de altă parte, cu privire la refuzul acestui minister de a comunica resortisanților respectivi o copie a unui document administrativ întocmit anterior adoptării deciziilor referitoare la cererile acestora de eliberare a unor permise de ședere.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Directiva 95/46, care, potrivit articolului 1, are ca obiect protejarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale persoanei și în special a dreptului la viața privată în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, precum și eliminarea obstacolelor din calea liberei circulații a acestor date, prevede în considerentele (25) și (41):

„(25) întrucât principiile protecției trebuie să se reflecte, pe de o parte, în obligațiile impuse persoanelor [...] care prelucrează date, în special în materie de calitatea datelor, siguranța tehnică, notificarea autorității de supraveghere, circumstanțele în care poate fi efectuată prelucrarea și, pe de altă parte, în dreptul conferit persoanelor ale căror date fac obiectul prelucrării de a fi informate cu privire la aceasta, de a putea avea acces la date, de a putea solicita corectarea lor și chiar de a se opune prelucrării în anumite circumstanțe;

[...]

(41) întrucât orice persoană trebuie să poată beneficia de dreptul de acces la datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării, pentru a se asigura în special de exactitatea datelor și de legalitatea prelucrării acestora; [...]

- 4 Noțiunea „date cu caracter personal” este definită la articolul 2 litera (a) din Directiva 95/46 ca fiind „orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (persoana vizată)”.

- 5 Articolul 12 din această directivă, intitulat „Dreptul de acces”, prevede:

„Statele membre garantează oricărei persoane vizate dreptul de a obține de la operator:

- (a) fără constrângere, la intervale rezonabile și fără întârzieri sau cheltuieli excesive:

- confirmarea că datele care o privesc sunt sau nu sunt prelucrate, precum și informații referitoare la scopul prelucrării, categoriile de date avute în vedere și destinatarii sau categoriile de destinatari cărora le sunt comunicate datele;
- comunicarea într-o formă inteligibilă a datelor care fac obiectul prelucrării și a altor informații disponibile cu privire la originea datelor;

[...]

- (b) după caz, rectificarea, ștergerea sau blocarea datelor a căror prelucrare nu respectă dispozițiile prezentei directive, în special datorită caracterului incomplet sau inexact al datelor;

- (c) notificarea terților cărora le-au fost comunicate datele cu privire la orice rectificare, ștergere sau blocare efectuată în conformitate cu litera (b), dacă această notificare nu se dovedește imposibilă sau nu presupune un efort disproporționat.”

- 6 Potrivit articolului 13 alineatul (1) din directiva menționată, intitulat „Excepții și restricții”:

„Statele membre pot adopta măsuri legislative pentru a restrânge domeniul obligațiilor și drepturilor prevăzute la articolul [...] 12 [...], dacă o astfel de restricție constituie o măsură necesară pentru a proteja:

[...]

- (d) prevenirea, investigarea, detectarea și punerea sub urmărire a infracțiunilor sau a încălcării eticii în cazul profesiunilor reglementate;

[...]

- (f) o funcție de monitorizare, inspecție sau de reglementare legată, chiar și ocazional, de exercitarea autorității publice în cazurile menționate la literele (c), (d) și (e);

- (g) protecția persoanei vizate sau a drepturilor și libertăților altora.”

- 7 Articolul 14 din aceeași directivă prevede că statele membre acordă persoanei vizate, în anumite condiții, dreptul să se opună prelucrării anumitor date care o privesc.

- 8 Potrivit articolului 22 și articolului 23 alineatul (1) din Directiva 95/46, statele membre prevăd că orice persoană are dreptul la o cale de atac în justiție în caz de încălcare a drepturilor garantate prin dreptul intern aplicabil prelucrării în cauză și că orice persoană care a suferit prejudicii ca urmare a unei prelucrări ilegale sau a oricărei acțiuni incompatibile cu dispozițiile de drept intern adoptate în temeiul directivei menționate are dreptul să obțină reparații de la operator pentru prejudiciul suferit.

Dreptul olandez

- 9 Articolele 2, 12 și 13 din Directiva 95/46 au fost transpuse în dreptul intern prin articolele 1, 35 și, respectiv, 43 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal (Wet bescherming persoonsgegevens, denumită în continuare „Wbp”).

- 10 Articolul 35 din Wbp are următorul cuprins:

„Persoana interesată are dreptul să se adreseze în mod liber și la intervale rezonabile de timp operatorilor de date și să solicite relații cu privire la aspectul dacă aceștia prelucrează date cu caracter personal care îl privesc. Operatorul de date răspunde în scris persoanei interesate în termen de patru săptămâni dacă datele cu caracter personal care îl privesc sunt prelucrate.

În cazul în care astfel de date sunt prelucrate, relațiile oferite de operator vor cuprinde o prezentare completă și într-o formă inteligibilă a acestora, o descriere a finalității sau a finalităților acestei prelucrări, indicarea categoriilor de date prelucrate și a destinatarilor sau a categoriilor de destinatari, precum și informațiile disponibile cu privire la sursa datelor.”

- 11 În temeiul articolului 43 litera e din Wbp, operatorul poate să nu aplice articolul 35 din această lege, în măsura în care aceasta se dovedește necesar pentru protecția persoanei vizate sau a drepturilor și libertăților altor persoane.

- 12 Conform articolului 29 alineatul 1 litera a din Legea din 2000 privind străinii (Vreemdelingenwet 2000, denumită în continuare „Vw 2000”), un permis de ședere temporar poate fi eliberat străinului care are statutul de refugiat. Potrivit articolului 29 alineatul 1 litera b din această lege, un astfel de permis poate fi eliberat și străinului care a dovedit că are motive întemeiate să creadă că, în cazul unei expulzări,

există un pericol real de a fi condamnat la pedeapsa cu moartea sau executat ori de a fi supus torturii sau tratamentelor ori pedepselor inumane sau degradante ori unor amenințări grave și individuale împotriva vieții sau a persoanei unui civil din cauza violenței generalizate în caz de conflict armat intern sau internațional.

Litigiile principale și întrebările preliminare

- 13 Funcționarul din cadrul serviciului pentru imigrație și naturalizări însărcinat cu soluționarea unei cereri de eliberare a unui permis de ședere redactează, în cazul în care nu are drept de semnătură, un proiect de decizie care este supus aprecierii unui revizor din cadrul acestui serviciu. Funcționarul respectiv atașează la proiectul menționat un document în care prezintă revizorului motivele care susțin proiectul său de decizie (denumit în continuare „minută”). În cazul în care funcționarul menționat are el însuși drept de semnătură, minuta nu este supusă unui revizor, ci este utilizată ca expunere de motive a procesului decizional destinat să justifice decizia în interiorul serviciului. Minuta face parte din procesul pregătitor din cadrul serviciului respectiv, dar nu face parte din decizia finală, deși anumite considerații care figurează în aceasta pot fi preluate în motivarea deciziei menționate.
- 14 În general, minuta conține următoarele informații: numele, numărul de telefon și de birou al funcționarului însărcinat cu pregătirea deciziei, rubrici destinate înscrierii parafelor și numelor revizorilor, date referitoare la solicitant, precum numele, data nașterii, cetățenia, sexul, etnia, religia și limba, date referitoare la istoricul procedurii, elemente referitoare la declarațiile făcute și la documentele depuse de solicitant, dispozițiile juridice aplicabile și, în sfârșit, o apreciere a elementelor menționate anterior în lumina dispozițiilor juridice aplicabile. Această apreciere poartă denumirea „analiză juridică”.
- 15 După caz, întinderea analizei juridice poate varia de la câteva fraze la câteva pagini. În cadrul unei analize aprofundate, funcționarul însărcinat cu pregătirea deciziei abordează, printre altele, credibilitatea declarațiilor efectuate și precizează motivele pentru care apreciază că un solicitant poate sau nu poate avea dreptul la un permis de ședere. O analiză sumară se poate limita să facă trimitere la punerea în aplicare a unei anumite orientări politice.
- 16 Până la 14 iulie 2009, practica minister era de a comunica minutele la o simplă cerere. Considerând că numărul semnificativ al acestor cereri genera un volum de muncă prea mare, că persoanele în cauză interpretau adesea în mod eronat analizele juridice cuprinse în minutele care le erau comunicate și că, din cauza acestei comunicări, minutele respective consemnau din ce în ce mai puțin schimbul de puncte de vedere în cadrul serviciului pentru imigrație și naturalizări, minister a abandonat această practică.
- 17 După această dată, cererile de comunicare a unei minute au fost refuzate în mod sistematic. În prezent, în locul unei copii a minutei, solicitantul primește o notă recapitulativă cu datele cu caracter personal care figurează în acest document, inclusiv cu informații referitoare la originea datelor respective și, dacă este cazul, la organisme la care acestea le-au fost comunicate.

Cauza C-141/12

- 18 La 13 ianuarie 2009, YS a introdus o cerere de eliberare a unui permis de ședere temporar în temeiul dreptului la azil. Această cerere a fost respinsă prin decizia din 9 iunie 2009. Decizia respectivă a fost revocată prin scrisoarea din 9 aprilie 2010, iar cererea menționată a fost respinsă din nou prin decizia din 6 iulie 2010.
- 19 Prin scrisoarea din 10 septembrie 2010, YS a solicitat comunicarea minutei referitoare la decizia din 6 iulie 2010.

- 20 Prin decizia din 24 septembrie 2010, această comunicare a fost refuzată. Cu toate acestea, respectiva decizie cuprinde o prezentare a datelor care figurează în minută, a originii acestora și a entităților cărora le-au fost transmise aceste date. YS a depus o reclamație împotriva respectivului refuz privind comunicarea, care a fost respinsă prin decizia din 22 martie 2011.
- 21 Prin urmare, YS a formulat o acțiune împotriva acestei decizii de respingere la Rechtbank Middelburg (Tribunalul din Middelburg), pentru motivul că nu i se putea refuza în mod legal accesul la minuta menționată.
- 22 În aceste condiții, Rechtbank Middelburg a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Datele cuprinse în minută referitoare la persoana vizată sunt date cu caracter personal în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva [95/46]?
- 2) Analiza juridică din cuprinsul minutei face parte din categoria datelor cu caracter personal în sensul prevederii menționate anterior?
- 3) În cazul în care Curtea confirmă că datele menționate sunt date cu caracter personal, operatorul, respectiv autoritatea prevăzută la articolul 12 din Directiva [95/46] și la articolul 8 alineatul (2) din cartă, trebuie să ofere informații și cu privire la aceste date cu caracter personal?
- 4) În acest context, poate persoana vizată să se întemeieze în mod direct pe articolul 41 alineatul (2) litera (b) din cartă și, în cazul unui răspuns afirmativ, sintagma cuprinsă la acest articol – «cu respectarea intereselor legitime legate de confidențialitatea [procesului decizional]» – trebuie interpretată în sensul că dreptul de acces la minută poate fi refuzat pentru acest motiv?
- 5) În cazul în care persoana vizată solicită accesul la minută, operatorul, respectiv autoritatea în cauză, trebuie să pună la dispoziția acesteia o copie a documentului respectiv pentru a îndeplini cerințele dreptului la informare?”

Cauza C-372/12

Litigiul privind M

- 23 Prin decizia din 28 octombrie 2009, minister i-a eliberat lui M un permis de ședere temporar în calitate de solicitant de azil, în temeiul articolului 29 alineatul 1 litera b din Vw 2000. Această decizie nu era motivată, în sensul că nu prevedea modul în care cauza fusese apreciată de serviciul pentru imigrație și naturalizări.
- 24 Prin scrisoarea din 30 octombrie 2009, M a solicitat, în temeiul articolului 35 din Wbp, să aibă acces la minuta referitoare la această decizie.
- 25 Prin decizia din 4 noiembrie 2009, minister a refuzat să îi acorde lui M accesul la minuta respectivă. Minister și-a întemeiat refuzul pe articolul 43 litera e din Wbp, apreciind că accesul la un astfel de document era susceptibil să aducă atingere libertății funcționarului însărcinat cu redactarea acestuia de a menționa în cuprinsul documentului respectiv un anumit număr de argumente sau de considerații care ar putea fi relevante în cadrul procesului decizional.
- 26 Întrucât reclamația împotriva refuzului amintit a fost respinsă prin decizia din 3 decembrie 2010, M a formulat o acțiune împotriva acesteia la Rechtbank Middelburg. Prin decizia din 16 iunie 2011, această instanță a considerat că interesul invocat de minister pentru a refuza să acorde accesul la minută nu constituie un interes protejat prin articolul 43 litera e din Wbp și a anulat decizia menționată, pentru

motivul că aceasta se întemeia pe o motivare eronată în drept. În plus, instanța respectivă a statuat că nu este necesară menținerea efectelor juridice ale acestei decizii întrucât, cu încălcarea articolului 35 alineatul 2 din Wbp, minister nu a acordat acces la analiza juridică cuprinsă în minută care ar fi putut evidenția motivele pentru care M nu poate avea dreptul la statutul de refugiat, în sensul articolului 29 alineatul 1 litera a din Vw 2000.

Litigiul privind S

- 27 Prin decizia nemotivată din 10 februarie 2010, minister i-a eliberat lui S un permis de ședere temporar obișnuit pe baza unor „împrejurări dramatice”. Prin scrisoarea din 19 februarie 2010, S a solicitat, în temeiul articolului 35 din Wbp, să i se comunice minuta referitoare la această decizie.
- 28 Cererea respectivă a fost respinsă prin decizia din 31 martie 2010, care a fost confirmată în urma unei reclamații prin decizia din 21 octombrie 2010. În aceasta din urmă, minister a susținut că decizia din 31 martie 2010 precizase deja datele cu caracter personal care figurează în minută și că decizia în cauză răspundea, astfel, la cererea de acordare a accesului. Pe de altă parte, minister considera că Wbp nu conferă dreptul de acces la minută.
- 29 Prin decizia din 4 august 2011, Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) a declarat fondată acțiunea introdusă de S împotriva deciziei din 21 octombrie 2010 și a anulat această decizie. Instanța menționată a considerat, printre altele, că minuta în cauză nu conține alte informații în afara datelor cu caracter personal care îl privesc pe S, la care acesta din urmă are drept de acces în temeiul Wbp, iar refuzul minister de a acorda accesul nu era întemeiat în mod valabil.
- 30 Atât în litigiul cu privire la M, cât și în cel cu privire la S, minister a decis să introducă o acțiune la Raad van State (Consiliul de Stat).
- 31 În aceste condiții, Raad van State a hotărât să conexeze cauzele referitoare la M și la S, să suspende judecarea acestora și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 12 litera (a) a doua liniuță din Directiva [95/46] trebuie să fie interpretat în sensul că există un drept de a obține o copie a documentelor în care sunt prelucrate date cu caracter personal sau este suficient să se comunice o prezentare completă a acestor date într-o formă inteligibilă?
 - 2) Sintagma «drept de acces» cuprinsă la articolul 8 alineatul (2) din [cartă] trebuie interpretată în sensul că există un drept de a obține o copie a documentelor în care sunt prelucrate date cu caracter personal sau este suficient să se comunice o prezentare completă a acestor date într-o formă inteligibilă în sensul articolului 12 litera (a) a doua liniuță din Directiva [95/46]?
 - 3) Articolul 41 alineatul (2) litera (b) din [cartă] se adresează și statelor membre ale Uniunii în măsura în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă?
 - 4) Împrejurarea că, ulterior accesului acordat la minute, nu se mai regăsesc motivele pentru care este propusă o anumită decizie, ceea ce nu este favorabil liberului schimb de puncte de vedere în cadrul administrației și nici bunei desfășurări a procesului decizional, constituie un interes legitim legat de confidențialitate în sensul articolului 41 alineatul (2) litera (b) din [cartă]?
 - 5) O analiză juridică precum cea din cuprinsul unei minute poate fi asimilată «datelor cu caracter personal», în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva [95/46]?

- 6) Interesul liberului schimb de puncte de vedere în cadrul administrației în cauză intră de asemenea sub incidența protecției drepturilor și a libertăților altor persoane, în sensul articolului 13 alineatul (1) litera (g) din Directiva [95/46]? În cazul unui răspuns negativ, acest interes poate intra atunci sub incidența articolului 13 alineatul (1) litera (d) sau (f) din această directivă?”
- 32 Prin decizia din 30 aprilie 2013, cauzele C-141/12 și C-372/12 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima și la a doua întrebare în cauza C-141/12, precum și la a cincea întrebare în cauza C-372/12, referitoare la noțiunea „date cu caracter personal”

- 33 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări în cauza C-141/12, precum și al celei de a cincea întrebări în cauza C-372/12, care trebuie analizate împreună, instanțele de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 2 litera (a) din Directiva 95/46 trebuie interpretat în sensul că datele referitoare la solicitantul permisului de ședere și analiza juridică cuprinse în minută constituie „date cu caracter personal”, în sensul acestei dispoziții.
- 34 Deși toate părțile interesate care au adoptat o poziție cu privire la acest aspect consideră că datele referitoare la solicitantul permisului de ședere, reluate în minută, intră în noțiunea „date cu caracter personal” și, prin urmare, propun un răspuns afirmativ la prima întrebare în cauza C-141/12, opiniile diferă în ceea ce privește analiza juridică ce figurează în acest document administrativ, care face obiectul celei de a doua întrebări în aceeași cauză, precum și al celei de a cincea întrebări în cauza C-372/12.
- 35 Atât YS, M și S, cât și guvernele elen, austriac și portughez, precum și Comisia Europeană apreciază că, în măsura în care această analiză juridică se raportează la o persoană fizică concretă și se bazează pe situația și pe caracteristicile individuale ale acesteia, și analiza juridică intră în noțiunea menționată. Guvernul elen și Comisia precizează însă că acest lucru este valabil numai în ceea ce privește analizele juridice care conțin informații privind o persoană fizică, iar nu cele care conțin o interpretare juridică abstractă, în timp ce M și S apreciază că și o astfel de interpretare abstractă intră în domeniul de aplicare al dispoziției menționate în cazul în care ea este determinantă pentru aprecierea cererii de eliberare a permisului de ședere și se aplică în cazul concret al solicitantului.
- 36 În schimb, în opinia guvernelor olandez, ceh și francez, analiza juridică cuprinsă într-o minută nu intră în noțiunea „date cu caracter personal”.
- 37 În această privință, trebuie amintit că articolul 2 litera (a) din Directiva 95/46 definește datele cu caracter personal ca fiind „orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă”.
- 38 Or, nu există îndoială că datele referitoare la solicitantul permisului de ședere, care figurează într-o minută, precum numele, data nașterii, cetățenia, sexul, etnia, religia și limba acestuia constituie informații care privesc respectiva persoană fizică, care este identificată în această minută în special prin numele său și, în consecință, acestea trebuie calificate drept „date cu caracter personal” (a se vedea în acest sens printre altele Hotărârea Huber, C-524/06, EU:C:2008:724, punctele 31 și 43).
- 39 În ceea ce privește, în schimb, analiza juridică ce figurează într-o minută, este necesar să se constate că, deși este adevărat că aceasta poate conține date cu caracter personal, ea nu intră în sine în categoria unor asemenea date, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 95/46.

- 40 Astfel, după cum au arătat, în esență, avocatul general la punctul 59 din concluzii și guvernele olandez, ceh și francez, o asemenea analiză juridică nu constituie o informație privind solicitantul permisului de ședere, ci cel mult, în măsura în care nu se limitează la o interpretare pur abstractă a dreptului, o informație referitoare la aprecierea și la aplicarea, de către autoritatea competentă, a acestui drept la situația solicitantului respectiv, această situație fiind stabilită în special prin intermediul datelor cu caracter personal privind persoana sa de care dispune autoritatea respectivă.
- 41 Această interpretare a noțiunii „date cu caracter personal”, în sensul Directivei 95/46, rezultă nu numai din textul articolului 2 litera (a) din aceasta, ci este susținută și de obiectivul și de economia ei.
- 42 Potrivit articolului 1 din respectiva directivă, aceasta urmărește să protejeze drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei și în special dreptul la viața privată în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și, astfel, să permită libera circulație a acestor date între statele membre.
- 43 Potrivit considerentului (25) al Directivei 95/46, principiile protecției persoanelor fizice prevăzute de aceasta se reflectă, pe de o parte, în obligațiile impuse persoanelor care prelucrează datele care privesc persoanele respective și, pe de altă parte, în dreptul conferit persoanelor ale căror date fac obiectul prelucrării de a fi informate cu privire la aceasta, de a putea avea acces la date, de a putea solicita corectarea lor și chiar de a se opune prelucrării acestora în anumite circumstanțe.
- 44 În ceea ce privește aceste drepturi ale persoanei vizate, prevăzute de Directiva 95/46, este necesar să se arate că protecția dreptului fundamental la respectarea vieții private presupune, printre altele, ca persoana respectivă să poată să se asigure că datele cu caracter personal care o privesc sunt exacte și sunt prelucrate în mod legal. Astfel cum reiese din considerentul (41) al acestei directive, pentru a putea efectua verificările necesare, persoana vizată are, în temeiul articolului 12 litera (a) din aceasta, un drept de acces la datele care o privesc, care fac obiectul unei prelucrări. Acest drept de acces este necesar, printre altele, pentru a-i permite persoanei vizate să obțină din partea operatorului, după caz, rectificarea, ștergerea sau blocarea datelor respective și, în consecință, să își exercite dreptul prevăzut la articolul 12 litera (b) din directiva menționată (a se vedea în acest sens Hotărârea Rijkeboer, C-553/07, EU:C:2009:293, punctele 49 și 51).
- 45 Or, spre deosebire de datele referitoare la solicitantul permisului de ședere care figurează în minută și care pot constitui temeiul factual al analizei juridice cuprinse în aceasta, o astfel de analiză nu este susceptibilă în sine, astfel cum au observat guvernele olandez și francez, să facă obiectul unei verificări a caracterului său exact de către acest solicitant și al unei rectificări în temeiul articolului 12 litera (b) din Directiva 95/46.
- 46 În aceste condiții, faptul de a extinde dreptul de acces al solicitantului permisului de ședere la această analiză juridică nu ar servi, în realitate, la realizarea obiectivului directivei menționate, care constă în asigurarea protecției dreptului la viața privată al acestui solicitant în ceea ce privește prelucrarea datelor care îl privesc, ci a obiectivului de a-i asigura un drept de acces la documentele administrative, care nu este însă vizat de Directiva 95/46.
- 47 Într-un context similar, în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de instituțiile Uniunii, reglementat de Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date (JO 2001, L 8, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 30, p. 142), pe de o parte, și Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei (JO L 145, p. 43, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 76), pe de altă parte, Curtea a constatat deja la punctul 49 din Hotărârea Comisia/Bavarian Lager (C-28/08 P, EU:C:2010:378) că regulamentele menționate au obiective diferite și că, spre deosebire de Regulamentul nr. 1049/2001, Regulamentul nr. 45/2001 nu urmărește să asigure transparența

procesului decizional al autorităților publice și să promoveze bunele practici administrative prin facilitarea exercitării dreptului de acces la documente. Această constatare este valabilă și în ceea ce privește Directiva 95/46, al cărei obiectiv corespunde, în esență, cu cel al Regulamentului nr. 45/2001.

- 48 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare în cauza C-141/12, precum și la a cincea întrebare în cauza C-372/12 că articolul 2 litera (a) din Directiva 95/46 trebuie interpretat în sensul că datele referitoare la solicitantul permisului de ședere care figurează în minută și, după caz, cele care figurează în analiza juridică cuprinsă în aceasta constituie „date cu caracter personal”, în sensul acestei dispoziții, analiza menționată neputând primi în schimb, în sine, aceeași calificare.

Cu privire la a șasea întrebare în cauza C-372/12, referitoare la posibilitatea limitării dreptului de acces

- 49 Având în vedere răspunsul dat la prima și la a doua întrebare în cauza C-141/12, precum și la a cincea întrebare în cauza C-372/12 și dat fiind că instanța de trimitere a precizat că a șasea întrebare adresată în cauza C-372/12 nu are nevoie de un răspuns în cazul în care analiza juridică cuprinsă în minută trebuie calificată ca făcând parte din categoria datelor cu caracter personal, nu este necesar să se răspundă la cea de a șasea întrebare.

Cu privire la a treia și la a cincea întrebare în cauza C-141/12 și la prima și la a doua întrebare în cauza C-372/12, referitoare la întinderea dreptului de acces

- 50 Prin intermediul celei de a treia și al celei de a cincea întrebări în cauza C-141/12, precum și al primei și al celei de a doua întrebări în cauza C-372/12, care trebuie analizate împreună, instanțele de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 12 litera (a) din Directiva 95/46 și articolul 8 alineatul (2) din cartă trebuie interpretate în sensul că solicitantul unui permis de ședere are un drept de acces la datele care îl privesc care figurează în minută și, în cazul unui răspuns afirmativ, dacă acest drept de acces presupune că autoritățile competente trebuie să îi furnizeze o copie a minutei respective sau este suficient ca acestea să îi comunice o prezentare completă a datelor menționate într-o formă inteligibilă.
- 51 Toate părțile din procedura în fața Curții sunt de acord că articolul 12 litera (a) din Directiva 95/46 conferă solicitantului unui permis de ședere un drept de acces la ansamblul datelor cu caracter personal cuprinse în minută, deși pozițiile acestora în ceea ce privește întinderea concretă a acestui drept diferă în funcție de interpretarea pe care o dau noțiunii „date cu caracter personal”.
- 52 În ceea ce privește forma pe care trebuie să o aibă acest drept de acces, YS, M și S, precum și guvernul elen apreciază că solicitantul are dreptul de a obține o copie a minutei. Astfel, numai o asemenea copie i-ar permite să se asigure de faptul că se află în posesia ansamblului datelor personale care îl privesc, care figurează în minută.
- 53 În schimb, în opinia guvernelor olandez, ceh, francez și portughez, precum și a Comisiei, nici articolul 12 litera (a) din Directiva 95/46, nici articolul 8 alineatul (2) din cartă nu impun statelor membre să comunice o copie a minutei solicitantului unui permis de ședere. Astfel, ar exista alte posibilități de a comunica, într-o formă inteligibilă, datele personale cuprinse într-un asemenea document, în special prin furnizarea unei prezentări complete și clare a datelor menționate.
- 54 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că dispozițiile Directivei 95/46, în măsura în care reglementează prelucrarea unor date cu caracter personal care pot aduce atingere libertăților fundamentale și în special dreptului la viață privată, trebuie interpretate în mod necesar în lumina drepturilor fundamentale care, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, fac parte integrantă din principiile generale de drept a căror respectare o asigură aceasta și care sunt în prezent înscrise în cartă (a se

vedea printre altele Hotărârea Connolly/Comisia, C-274/99 P, EU:C:2001:127, punctul 37, Hotărârea Österreichischer Rundfunk și alții, C-465/00, C-138/01 și C-139/01, EU:C:2003:294, punctul 68, precum și Hotărârea Google Spain și Google, C-131/12, EU:C:2014:317, punctul 68).

- 55 Articolul 8 din cartă, care garantează dreptul la protecția datelor cu caracter personal, prevede la alineatul (2), printre altele, că orice persoană are dreptul de acces la datele colectate care o privesc. Această cerință este pusă în aplicare prin articolul 12 litera (a) din Directiva 95/46 (a se vedea în acest sens Hotărârea Google Spain și Google, EU:C:2014:317, punctul 69).
- 56 Dispoziția respectivă din Directiva 95/46 prevede că statele membre garantează oricărei persoane vizate dreptul de a obține de la operator, fără constrângere, la intervale rezonabile și fără întârzieri sau cheltuieli excesive, comunicarea într-o formă inteligibilă a datelor care fac obiectul prelucrării și a altor informații disponibile cu privire la originea datelor.
- 57 Deși Directiva 95/46 impune astfel statelor membre obligația să asigure posibilitatea fiecărei persoane vizate de a obține de la operatorul datelor cu caracter personal comunicarea ansamblului datelor de acest tip pe care le prelucrează care o privesc, aceasta lasă statelor respective sarcina de a stabili forma materială concretă pe care trebuie să o îmbrace această comunicare, cu condiția ca ea să fie „inteligibilă”, cu alte cuvinte, să permită persoanei vizate să ia cunoștință de aceste date și să verifice dacă ele sunt exacte și sunt prelucrate în conformitate cu această directivă, pentru ca persoana menționată să poată exercita, după caz, drepturile care îi sunt conferite prin articolul 12 literele (b) și (c) și prin articolele 14, 22 și 23 din aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea Rijkeboer, EU:C:2009:293, punctele 51 și 52).
- 58 Prin urmare, întrucât obiectivul urmărit prin acest drept de acces poate fi realizat pe deplin printr-o altă formă de comunicare, nici articolul 12 litera (a) din Directiva 95/46, nici articolul 8 alineatul (2) din cartă nu conferă persoanei vizate dreptul de a obține o copie a documentului sau a fișierului original în care figurează aceste date. Pentru a nu acorda persoanei vizate accesul la alte informații decât datele cu caracter personal care o privesc, ea poate obține o copie a documentului sau a fișierului original în care aceste alte informații au fost făcute ilizibile.
- 59 În situații precum cele din cauzele principale, reiese din răspunsul furnizat la punctul 48 din prezenta hotărâre că numai datele referitoare la solicitantul permisului de ședere care figurează în minută și, după caz, cele care figurează în analiza juridică cuprinsă în aceasta constituie „date cu caracter personal”, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 95/46. În consecință, dreptul de acces pe care îl poate invoca solicitantul respectiv în temeiul articolului 12 litera (a) din Directiva 95/46 și al articolului 8 alineatul (2) din cartă privește numai aceste date. Pentru ca acest drept de acces să fie respectat, este suficient ca solicitantul permisului de ședere să fie pus în posesia unei prezentări complete privind ansamblul datelor menționate într-o formă inteligibilă, și anume într-o formă care să permită solicitantului respectiv să ia cunoștință de aceste date și să verifice dacă ele sunt exacte și sunt prelucrate în conformitate cu această directivă, pentru a putea exercita, după caz, drepturile care îi sunt conferite prin articolul 12 literele (b) și (c) și prin articolele 14, 22 și 23 din directiva menționată.
- 60 Rezultă din considerațiile de mai sus că trebuie să se răspundă la a treia și la a cincea întrebare în cauza C-141/12, precum și la prima și la a doua întrebare în cauza C-372/12 că articolul 12 litera (a) din Directiva 95/46 și articolul 8 alineatul (2) din cartă trebuie interpretate în sensul că solicitantul unui permis de ședere are un drept de acces la ansamblul datelor cu caracter personal care îl privesc care fac obiectul unei prelucrări de către autoritățile administrative naționale în sensul articolului 2 litera (b) din această directivă. Pentru ca acest drept de acces să fie respectat, este suficient ca solicitantul respectiv să fie pus în posesia unei prezentări complete privind datele menționate într-o formă inteligibilă, și anume într-o formă care să permită solicitantului amintit să ia cunoștință de aceste date și să verifice dacă ele sunt exacte și sunt prelucrate în conformitate cu această directivă, pentru ca solicitantul menționat să poată exercita, după caz, drepturile care îi sunt conferite de directiva respectivă.

Cu privire la a patra întrebare în cauza C-141/12, precum și la a treia și la a patra întrebare în cauza C-372/12, referitoare la articolul 41 din cartă

- 61 Prin intermediul celei de a patra întrebări în cauza C-141/12, precum și al celei de a treia și al celei de a patra întrebări în cauza C-372/12, care trebuie analizate împreună, instanțele de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 41 alineatul (2) litera (b) din cartă trebuie interpretat în sensul că solicitantul unui permis de ședere poate invoca împotriva autorităților naționale dreptul de acces la dosar prevăzut la această dispoziție și, în cazul unui răspuns afirmativ, care este conținutul expresiei „cu respectarea intereselor legitime legate de confidențialitatea [procesului decizional]”, în sensul acestei dispoziții.
- 62 Comisia apreciază că aceste întrebări sunt inadmisibile, din cauza formulării lor ipotetice și obscure.
- 63 Trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, întrebările referitoare la interpretarea dreptului Uniunii adresate de instanța națională în cadrul normativ și factual pe care îl definește sub răspunderea sa și a cărui exactitate Curtea nu are competența să o verifice beneficiază de o prezumție de relevanță. Refuzul Curții de a se pronunța asupra unei cereri formulate de o instanță națională este posibil numai dacă este evident că interpretarea solicitată a dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică ori când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (a se vedea printre altele Hotărârea Márquez Samohano, C-190/13, EU:C:2014:146, punctul 35 și jurisprudența citată).
- 64 Aceasta nu este însă situația în speță. Astfel, având în vedere cadrul factual expus de instanțele de trimitere, nu rezultă că problema dacă solicitanții din litigiile principale pot invoca, în temeiul articolului 41 alineatul (2) litera (b) din cartă, un drept de acces la dosarul care privește cererile lor de eliberare a unui permis de ședere are o natură pur ipotetică. Formularea întrebărilor, precum și informațiile referitoare la acestea cuprinse în deciziile de trimitere sunt, în plus, suficient de clare pentru stabilirea obiectului acestor întrebări, precum și pentru a permite, pe de o parte, Curții să furnizeze un răspuns la acestea și, pe de altă parte, părților interesate să își prezinte observațiile, conform articolului 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 65 Cu privire la fondul întrebărilor preliminare, YS, M și S, precum și guvernul elen consideră că solicitantul unui permis de ședere poate întemeia un drept de acces la dosar pe articolul 41 alineatul (2) litera (b) din cartă, dat fiind că, în cadrul procedurii de eliberare a unui astfel de permis, autoritățile naționale pun în aplicare directivele în domeniul azilului. În schimb, guvernele olandez, ceh, francez, austriac și portughez, precum și Comisia apreciază că articolul 41 din cartă se adresează exclusiv instituțiilor Uniunii și, în consecință, pe acesta nu se poate întemeia un drept de acces la dosar în cadrul unei proceduri naționale.
- 66 Trebuie amintit de la bun început că articolul 41 din cartă, intitulat „Dreptul la bună administrare”, prevede la alineatul (1) că orice persoană are dreptul de a beneficia, în ce privește problemele sale, de un tratament imparțial, echitabil și într-un termen rezonabil din partea instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii. La alineatul (2) al aceluiași articol se precizează că acest drept include în principal dreptul oricărei persoane de acces la dosarul propriu, cu respectarea intereselor legitime legate de confidențialitate și de secretul profesional și comercial.
- 67 Rezultă astfel în mod clar din textul articolului 41 din cartă că acesta se adresează numai instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, iar nu statelor membre (a se vedea în acest sens Hotărârea Cicala, C-482/10, EU:C:2011:868, punctul 28). Prin urmare, solicitantul unui permis de ședere nu poate întemeia pe articolul 41 alineatul (2) litera (b) din cartă un drept de acces la dosarul național referitor la cererea sa.

- 68 Desigur, dreptul la bună administrare, consacrat la această dispoziție, reflectă un principiu general al dreptului Uniunii (Hotărârea H. N., C-604/12, EU:C:2014:302, punctul 49). Cu toate acestea, prin intermediul întrebărilor adresate în prezentele cauze, instanțele de trimitere nu solicită o interpretare a acestui principiu general, ci doresc să afle dacă articolul 41 din cartă poate să se aplice, ca atare, statelor membre ale Uniunii.
- 69 În consecință, trebuie să se răspundă la a patra întrebare în cauza C-141/12, precum și la a treia și la a patra întrebare în cauza C-372/12 că articolul 41 alineatul (2) litera (b) din cartă trebuie interpretat în sensul că solicitantul unui permis de ședere nu poate invoca această dispoziție împotriva autorităților naționale.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 70 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanțele de trimitere, este de competența acestora să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

- 1) **Articolul 2 litera (a) din Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date trebuie interpretat în sensul că datele referitoare la solicitantul unui permis de ședere care figurează într-un document administrativ precum „minuta” în discuție în litigiile principale, care expune motivele pe care le invocă funcționarul în susținerea proiectului de decizie pe care trebuie să îl redacteze în cadrul procedurii prealabile adoptării unei decizii referitoare la cererea privind un astfel de permis și, după caz, cele care figurează în analiza juridică cuprinsă în acest document, constituie „date cu caracter personal”, în sensul acestei dispoziții, analiza menționată neputând primi în schimb, în sine, aceeași calificare.**
- 2) **Articolul 12 litera (a) din Directiva 95/46 și articolul 8 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretate în sensul că solicitantul unui permis de ședere are un drept de acces la ansamblul datelor cu caracter personal care îl privesc care fac obiectul unei prelucrări de către autoritățile administrative naționale în sensul articolului 2 litera (b) din această directivă. Pentru ca acest drept de acces să fie respectat, este suficient ca solicitantul respectiv să fie pus în posesia unei prezentări complete privind datele menționate într-o formă inteligibilă, și anume într-o formă care să permită solicitantului amintit să ia cunoștință de aceste date și să verifice dacă ele sunt exacte și sunt prelucrate în conformitate cu această directivă, pentru ca solicitantul menționat să poată exercita, după caz, drepturile care îi sunt conferite de directiva respectivă.**
- 3) **Articolul 41 alineatul (2) litera (b) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că solicitantul unui permis de ședere nu poate invoca această dispoziție împotriva autorităților naționale.**

Semnături